

*Apstiprināts Krāslavas novada domes
2019. gada 30. maija sēdē
(prot.Nr. 7, # 15)*

Krāslavas novada attīstības programma 2019.—2025. gadam

II - STRATĒĢISKĀ DAĻA

*Gala redakcija
Krāslavas novada dome
2019*

Saturs

Ievads.....	3
1. Telpiskais konteksts attīstībā.....	3
2. Krāslavas novada attīstības vīzija.....	8
3. Stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa un vidējā termiņa prioritātes, rīcības virzieni	9
IP1 Pieejami kvalitatīvi izglītības, kultūras, sporta, veselības, sociālie un publiskās pārvaldes pakalpojumi; nodrošinātas attīstības iespējas informācijas un pilsoniskajai sabiedrībai.	10
IP2 Pieejama inženiertehniskā infrastruktūra, kvalitatīvs dzīvojamais fonds, sakārtota un droša vide	11
IP3 Radīta uzņēmējiem pievilcīga darbības vide	11
4. Attīstības programmas saskaņotība un pēctecība	16
4.1. Atbilstība vidēja termiņa nacionālā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem	16
4.2. Atbilstība vidēja termiņa reģionālā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem.	19
4.3. Atbilstība vidēja termiņa pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem.....	20
4.4. Atbilstība vidēja termiņa kaimiņu pašvaldību attīstības plānošanas dokumentiem	21

Ievads

Krāslavas novada attīstības programma 2019.–2025. gadam ir Krāslavas novada domes izstrādāts dokuments, kas ir pamats pašvaldības rīcību un investīciju mērķtiecīgai plānošanai, valsts atbalsta plānošanai vietējā līmenī, kā arī vietējo un ārvalstu investīciju piesaistei.

Tajā analizēta esošā situācija novadā, darba grupās izstrādāta SVID analīze, stratēģiskā daļa ar konkrētiem stratēģiskajiem mērķiem un rīcībām to sasniegšanai, sastādīts investīciju plāns un noteikti uzraudzības un novērtēšanas mehānismi.

Pamatojums izstrādes uzsākšanai – Krāslavas novada domes 2018.gada 22.februāra lēmums Nr.4, #5. Dokumenta pirmā redakcija apstiprināta 2019.gada 28.martā (protokols Nr.4, #10).

Dokuments sastāv no 6 daļām:

1. Krāslavas novada pašreizējās situācijas raksturojums un analīze;
- 2. Stratēģiskā daļa;**
3. Rīcības plāns;
4. Investīciju plāns;
5. Īstenošanas uzraudzība un kontroles kārtība;
6. Programmas izstrādes process un sabiedrības iesaistīšanās.

1. Telpiskais konteksts attīstībā

Krāslavas novada attīstība jāplāno arī telpiskajā kontekstā gan reģionālajā, gan nacionālajā un starptautiskajā līmenī.

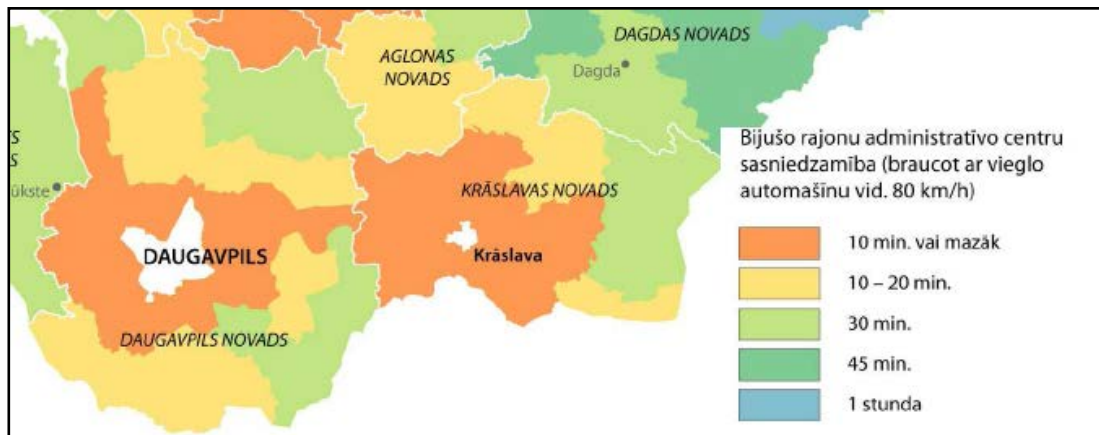
Svarīgs rādītājs teritorijas telpiskajai attīstībai ir tās sasniedzamība ar galvaspilsētu Rīgu un novada centru. Kā redzams 1.1. un 1.2. attēlos - Latvijas galvaspilsētas sasniegšanas laiks ir virs 2 stundām, kas nenoliedzami ir būtisks šķērslis uz eksportu orientētu uzņēmumu attīstībai.

1.1 attēls. Rīgas sasniedzamība (Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006 – 2026)

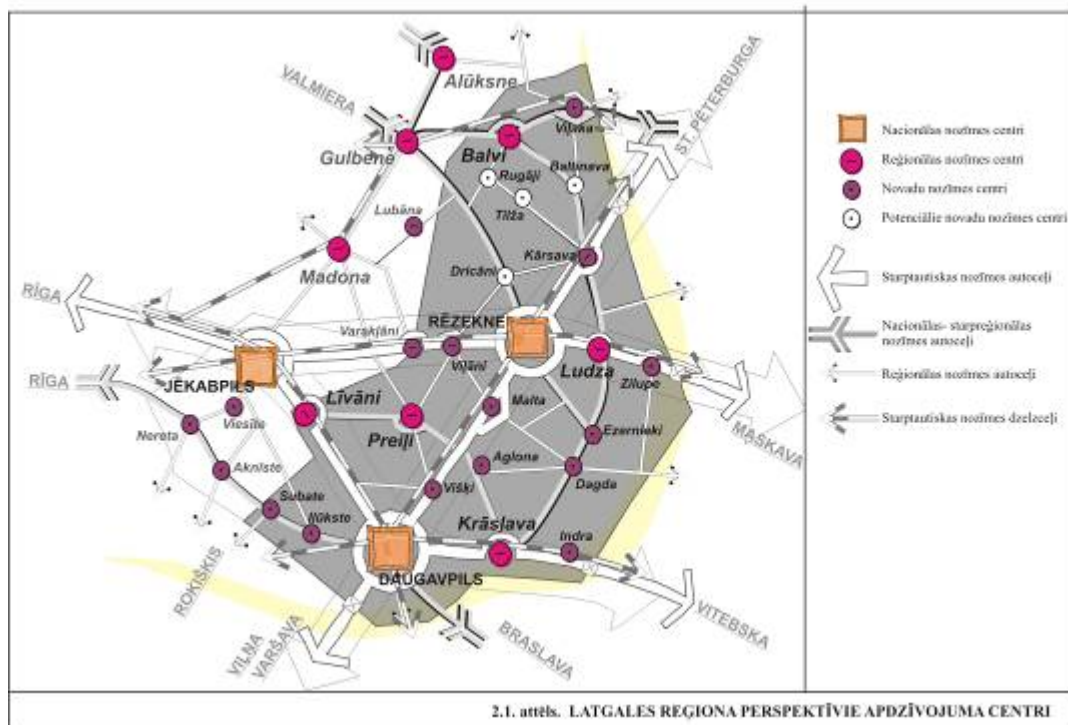
Savukārt novada centra – Krāslavas pilsētas un tuvākās lielākās pilsētas – Daugavpils kā galveno publisko pakalpojumu saņemšanas sasniedzamība ir pieņemama, bet situāciju varētu pasliktināt veselības aprūpes, valsts pārvaldes pakalpojumu koncentrācija Daugavpilī. Šajā

gadījumā visnelabvēlīgākā situācijā nokļūst Krāslavas novada pierobežas teritoriju iedzīvotāji, jo summārais laiks un izdevumi nokļūšanai līdz pakalpojuma saņemšanas vietai būtiski pieaugs.

1.2. attēls. Novadu centru sasniedzamība. Avots: Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006 – 2026

Saskaņā ar Latgales reģiona teritorijas plānojuma 2006. – 2026.gadam II daļu “Telpiskās attīstības perspektīva” Krāslavas pilsēta figurē kā reģiona nozīmes attīstības centrs un Indras ciems kā vietējās nozīmes attīstības centrs. Būtiski būtu akcentēt arī citu esošo pagastu centru (Aulejas, Kombuļu, Skaistas, Kalniešu, Robežnieku, Piedrujas, Izvaltas, Kaplavas, Augstkalnes) nozīmi novada telpiskajā struktūrā un teritorijas apdzīvotības un pakalpojumu kvalitātes pieejamības vienmērīgā nodrošināšanā, jo īpaši ceļu seguma kvalitātes uzlabošanai no pagastu centriem uz novada centriem.

1.3. attēls. Latgales reģiona perspektīvie apdzīvotuma centri. Avots: Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006 – 2026

Krāslavas novads atrodas Latvijas austrumu daļā un ir arī Eiropas Savienības ārējā robeža ar Baltkrieviju. ES Austrumu robeža funkcionē arī kā barjera ar ierobežojumiem robežas pārejā, uzturēšanās noteikumiem, stingru kravu un pasažieru plūsmas kontroli. Šobrīd pārrobežu saimnieciskās saiknes ar Baltkrieviju bremsē vīzu režīms, līdz ar to pagaidām vairāk tiek īstenotas tūrisma aktivitātes un pasākumi par sadarbību izglītības un dabas aizsardzības jomās, kur galveno lomu nosaka Krāslavas novada pašvaldības sadarbība ar Baltkrievijas pašvaldību izpildvaru, kā arī Eiroreģiona “Ezeru zeme” un Latgales Plānošanas reģiona pārrobežu projekti. Vienlaikus unikālā novada atrašanās pie ES ārējās robežas ar salīdzinoši dzīvām un attīstītām transporta maģistrālēm dod lielu attīstības potenciālu uzņēmējdarbības izaugsmei, ko, iespējams, veicinās vienkāršotā robežu šķērsošana vietējiem iedzīvotājiem, kas stājusies spēkā 2011.gada nogalē.

1.4. attēls. Eiropas Savienības ārējā robeža Krāslavas novadā. Avots: VRAA, Reģionu attīstība Latvijā 2009

Krāslavas novads izmanto savu ģeogrāfisko izvietojumu dalībai pārrobežu projektos. Šobrīd labākā partnerība ir izveidojusies ar Eiroreģiona “Ezeru zeme” Latvijas biroju, kurš dibināts Krāslavā, Preiļū, Daugavpils novadiem Latvijā, Zarasu un Utenas pašvaldībām Lietuvā, Braslavas un Verhņedvinskas rajoniem Baltkrievijā. Šobrīd Eiroreģiona biedri ir 34 Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas pašvaldības.

Baltkrievijas Republikas telpiskās plānošanas dokumenti nav analizēti, bet, spriežot pēc Eiroreģiona “Ezeru Zeme” attīstības stratēģijas un pašu pieredzes, starp Latvijas un Baltkrievijas pierobežas pašvaldībām ir ļoti daudz kopīgu vēstures attīstības tendenču, ģeogrāfiskā izvietojuma iezīmju, kas raksturīgas valsts attālākiem reģioniem, kā arī kopīgu kultūras tradīciju, kas piedāvā ļoti daudzās saskarsmes jomas. Ņemot vērā Krāslavas novada atrašanos pie ES ārējās robežas, sadarbība ar Baltkrieviju dažādās jomās būtu jāpadara par iespēju, kas jāizmanto.

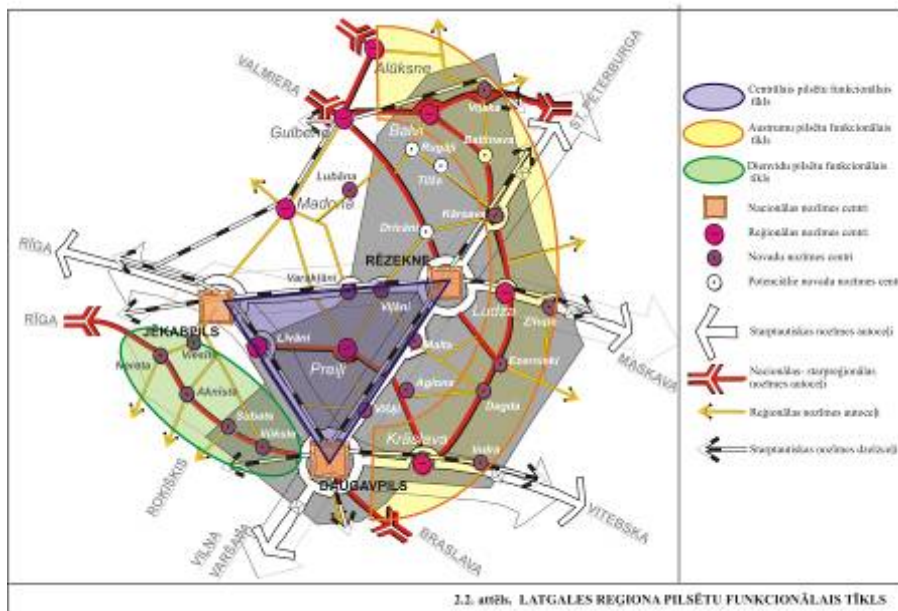
Krāslavas novadam ir sadraudzības pašvaldības arī Krievijā, Polijā, Zviedrijā un Ukrainā.

Latgales teritorijas plānojumā Krāslava ir viena no pilsētām austrumu pilsētu tīklā, ko sasaista nacionālas un starpreģionālas nozīmes ceļš “Austrumu stīga” – perspektīvais nacionālas nozīmes transporta koridors. Austrumu pilsētu loma un funkcijas saistītas ar divām telpiskajām pamatkonceptijām: pierobežas vārtu lomu un tūrisma attīstību.

Krāslava atrodas transporta koridorā Rīga – Vitebska (Latvijā A6), kas dod iespēju nostiprināt savus transporta mezglus un pierobežas vārtu pilsētu lomu un tikt labāk saistītiem ar

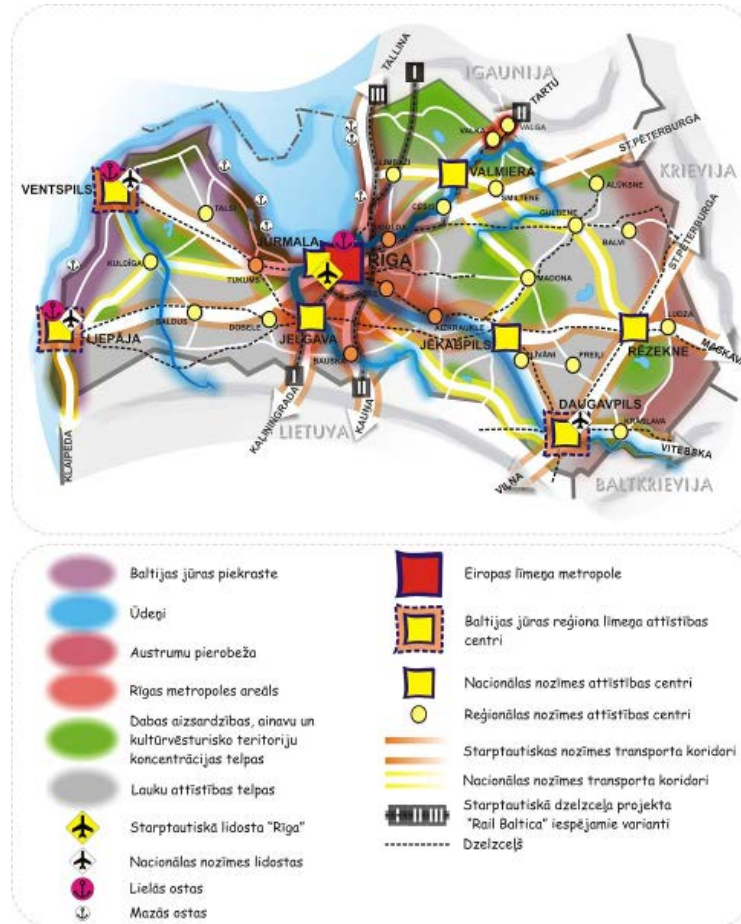
tūrismam nozīmīgo “Ezeru zemi” un austrumu pierobežu. Viena no idejām, kā izmantot pierobežu kā stipro pusi, ir izveidot loģistikas un muitas centru Patarniekos.

Iegūstot labāku sasniedzamību, pieejamākus pakalpojumus, nākotnē ievērojami palielināsies Krāslavas kā apkārtējo lauku apvidu atbalsta centra loma.

1.5. attēls. Latgales reģiona pilsētu funkcionālais tīkls. Avots: Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006 – 2026

Saskaņā ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam Krāslavas novads arī ir cieši saistīts ar Austrumu pierobežu, A6 ceļa virzienu uz Baltkrieviju, maksimāli izmantojot Daugavpils iespējas, kas atrodas tikai 44 km attālumā un kur nākotnē plānots attīstīt arī nacionālas nozīmes lidostu.

1.6. attēls. Latvijas nākotnes telpiskā struktūra. Avots: Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam

Ņemot vērā Latgales reģiona un nacionālā līmeņa telpiskās plānošanas dokumentus, reģionālajā līmenī ir jānodrošina Krāslavas novada un Krāslavas pilsētas kā reģionālās attīstības centra attīstība, lai Krāslavas novads būtu viens no labajiem piemēriem reģionālās attīstības veicināšanā. Krāslavā ir jāparedz efektīva partnerība izglītības, sociālo, vides kvalitātes un citu jautājumu risināšanā. Ir jānostiprina Krāslavas pilsētas kā Krāslavas novada centra potenciāls, nodrošinot kvalitatīvus un pieejamos pakalpojumus visai novada teritorijai.

Nacionālajā un starptautiskajā līmenī Krāslavas novads ir jāstiprina kā pierobežas teritorija, kā ES ārējā robeža, jāveicina sadarbība ar kaimiņu pašvaldībām Latvijā, Lietuvā un Baltkrievijā gan bilaterālu, gan Eiroreģiona "Ezeru zeme" un Latgales plānošanas reģiona projektu ietvaros. Aktuāli ir projekti līdzsvarotas attīstības veicināšanai un valsts tēla pozitīvas veidošanas sekmēšanā (jo valsts sākas no robežas!), piemēram, ar projektiem kultūrvēsturiskā mantojuma attīstībā, tā popularizēšanā, dabas vērtību saglabāšanā, pilsētvides infrastruktūras attīstībā, robežu šķērsošanas infrastruktūras uzlabošanā, uzņēmējdarbības sekmēšanā un darba vietu radīšanā u.c., maksimāli izmantojot pārrobežu sadarbības iespējas.

Saskaņā ar šī brīža nostādņēm, Krāslavas sadarbības teritorija – Dagdas novads.

Krāslavas novada attīstības programmas stratēģiskā daļa ir izstrādāta, balstoties uz Krāslavas novada esošās situācijas raksturojumu un stipro, vājo pušu, iespēju un draudu analīzi, un izmantojot dedukcijas metodi (no stratēģiskā mērķa uz konkrētām rīcībām).

2. Krāslavas novada attīstības vīzija

Vīzija ir nākotnes redzējums, ko plānots sasniegt attīstības stratēģijas plānošanas periodā līdz 2030.gadam.

Krāslavas novads ir garīgi bagātu, radošu, izglītotu, viesmīlīgu un savu novadu mīlošu cilvēku novads ar ģimeniskām vērtībām, **novads, kur gribas dzīvot un atgriezties.**

Krāslavas pilsēta kā Latgales reģiona nozīmes centrs pozitīvi un sabalansēti ietekmē arī lauku teritoriju attīstību, izceļot katra pagasta savdabību. Visu paaudžu un tautību novada iedzīvotājiem tiek piedāvāta dzīvei, darbam un atpūtai labvēlīga vide, daudzpusīgas izglītības iespējas, sporta un kultūras pasākumi, sociālie pakalpojumi.

Krāslavas novada 146 ezeri, neskartā un ainaviskā daba Eiropas Savienības pierobežā un likteņupes Daugavas līkloči sagādā baudījumu un iedvesmo gan novada iedzīvotājus, gan viesus.

Novadā tiek rūpīgi saudzēts tā kultūrvēsturiskais mantojums, amati un daudzo tautību tradīcijas. Mērķtiecīgi atdzimst Krāslavas pils komplekss un citas grāfu Plāteru mantojuma ēkas, tiek saglabāta novada koka arhitektūra.

Novada iedzīvotājiem ir iespēja celt savu labklājības līmeni, attīstot videi draudzīgu ražošanu ar pievienoto vērtību, veicinot lauksaimniecisko un nelauksaimniecisko uzņēmējdarbību, radot atpazīstamus, inovatīvus un kvalitatīvus produktus.

Krāslavas novads ir atvērts sadarbībai pāri robežām.

2.1. attēls Attīstības vīzija

2.2. tabulā analizēti teritorijas atpazīstamības indikatori reģiona, nacionālajā un starptautiskajā līmenī.

Krāslavas novads Latgalē atpazīstams kā	Krāslava novads Latvijā atpazīstams kā	Krāslavas novads Eiropā atpazīstams kā
Dažādu kultūru un tradīciju centrs; Vietējo tradīciju krātuve; Ar Krāslavas produktiem: Krāslavas gurķi, maize, linsēklu eļļa, medus.	Aktīvā un sakrālā tūrisma galamērķis Latgalē; 146 ezeru novads (atpazīstamākie - Dridzis, Sivers, Cārmans); Ar Krāslavas produktiem: Latgales sviests, Pauliņu, I.Večeļa un citu amatnieku keramikas izstrādājumi, Krāslavas mākslinieku gleznas, Indras audēju izstrādājumi un citi; Augsti izglītības iestāžu audzēkņu sasniegumi.	Ainavisks novads Latvijas pierobežā ar garāko ES ārējo robežu ar Baltkrieviju; Novads Daugavas lokos; Grāfu Plāteru mantojuma glabātuve; Pārrobežu sadarbības centrs un tikšanās vieta, Eiroreģiona „Ezeru zeme” Latvijas biroja dzimšanas vieta; Vieta, kur atrodas dziļākais ezers Baltijā Dridzis; Ar Krāslavas produktiem: Krāslavas sausais piens un sviests, Krāslavas alus, amatnieku izstrādājumi u.c.

2.2. tabula. Teritorijas atpazīstamības indikatori

3. Stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa un vidējā termiņa prioritātes, rīcības virzieni

<p>Vertikālie attīstības virzieni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Novada infrastruktūras un vides sakārtošana; • Uzņēmējdarbības un cilvēkresursu attīstības veicināšana; • Sociālās sfēras, veselības, izglītības, kultūras un sporta iestāžu darba efektivitātes uzlabošana; • Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un popularizēšana; • Pašpārvaldes darba uzlabošana. 	<p>Horizontālie attīstības virzieni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Līdzsvarota teritorijas attīstība; • Kvalificētu cilvēkresursu piesaiste un attīstība; • Vides kvalitātes uzlabošana; • Vides un pakalpojumu pieejamības nodrošināšana iedzīvotājiem; • Teritorijas atpazīstamības veicināšana; • Pilsoniskas, aktīvas sabiedrības veidošana; • Ģimenēm draudzīgas vides veidošana; • Jauniešu aktivizēšana; • Senioru aktivizēšana.
---	--

3.1. tabula. Vertikālie un horizontālie attīstības virzieni

3.2. attēls. Stratēģiskie uzstādījumi. Avots: Krāslavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija, Krāslavas novada dome, 2014

Saskaņā ar Krāslavas novada ilgtspējīgās attīstības stratēģiju 2030, Krāslavas novads jāveido kā:

- **konkurētspējīgs novads ar līdzsvarotu un daudzveidīgu ekonomisko darbību**, kur pilnvērtīgi un ilgtspējīgi tiek izmantoti dabas resursi. Novads ar nodrošinātu augstu iedzīvotāju dzīves līmeni;
- **labi sasniedzams novads** ar izteiktām saitēm ar citām apdzīvotajām vietām Latgales reģionā, Latvijā un kaimiņvalstīs ar modernizētu ceļu un dzelzceļu infrastruktūru, kvalitatīvu un pieejamu sabiedrisko transportu un komunikāciju iespējām;
- **tūrisma novads**, pateicoties efektīvi izmantotajiem daudzveidīgajiem un bagātajiem resursiem – dabas teritorijām, kultūrvēsturiskajam mantojumam un tradīcijām;
- **pierobežs novads**, ko šķērso starptautiskas nozīmes transporta koridors.

IP1 Pieejami kvalitatīvi izglītības, kultūras, sporta, veselības, sociālie un publiskās pārvaldes pakalpojumi; nodrošinātas attīstības iespējas informācijas un pilsoniskajai sabiedrībai.

Ilgtermiņa prioritāte - jaunu ģimeņu veidošanās un dabisko pieaugumu veicinoši apstākļi, cilvēku potenciāla veicināšana, nodrošinot pieejamu un augsti kvalitatīvu izglītību. Nepieciešams

paplašināt tālākizglītības iespējas, augsti kvalificēta darbaspēka piesaisti. No sociālā viedokļa būtiski ir stiprināt vietējo identitāti un īpaši atbalstīt radošo aktivitāti teritorijā, īstenojot saimnieciski efektīvu, sociāli orientētu pārvaldi un veicinot sabiedrības aktivitātes un līdzdalību.

Rīcības virzieni:

- novada izglītības sistēmas attīstība;
- sociālo pakalpojumu kompleksa attīstīšana;
- novada integrētas kultūras un aktīvās atpūtas iespēju attīstība;
- ģimenēm piemērotas un pievilcīgas - sociāli vienotas, drošas un kvalitatīvas - dzīves vides attīstīšana;
- teritorijas pārvaldes un sadarbības stiprināšana.

IP2 Pieejama inženiertehniskā infrastruktūra, kvalitatīvs dzīvojamais fonds, sakārtota un droša vide

Sakošanas, drošas un veselīgas dzīvesvides veidošana ietver mājokļu kvalitātes paaugstināšanu, vienlaikus sekmējot apdzīvojuma daudzveidošanos un satiksmes telpiski līdzsvarotu attīstību.

Būtiski ir saglabāt lauksaimniecības un mežsaimniecības zemes produktivitāti un platības.

Novada ilgtspējīga attīstība iespējama labi organizētā, resursus taupošā, tos vairojošā savstarpēji koordinētā darbībā, arī atbalstot daudzveidīgu, videi draudzīgu ražošanu, atjaunojamo resursu enerģijas izmantošanu, paaugstinot sadarbības efektivitāti starp iedzīvotājiem, pašvaldības institūcijām un uzņēmējiem, izveidojot kvalitatīvu ceļu, sakaru un informācijas tehnoloģiju, enerģijas un vides infrastruktūru, nodrošinot kvalitatīvu un pievilcīgu lauku vides un ūdeņiem piegulošās ainavas attīstību, īstenojot ūdens teritoriju integrētu apsaimniekošanu.

Rīcības virzieni:

- novada ceļu tīkla pilnveidošana atbilstoši iedzīvotāju mobilitātes vajadzībām (novada robežās un uz blakus esošajiem novadiem);
- novada inženiertehniskās infrastruktūras un komunikāciju attīstīšana;
- energoresursu izmantošanas efektivitātes kāpināšana;
- dabas, ainavas resursu un kultūras vērtību ilgtspējīga un racionāla izmantošana.

IP3 Radīta uzņēmējiem pievilcīga darbības vide

Novada teritorijā nepieciešams veidot labvēlīgu vidi uzņēmējdarbībai tradicionālajās un īpaši – perspektīvajās jomās – uz zināšanām balstītu uzņēmumu un to sadarbības tīklu attīstībai. Tam nepieciešama atbilstoša mobilitātes infrastruktūra, lai sasniegtu darbavietas novadā un ārpus tā.

Ražošanas attīstībai īpaši veicināma uz zināšanām balstītu modernu tehnoloģiju un inovāciju piesaiste – specializēta ražošana un pārstrāde, kas orientēta uz produkciju ar augstu

pievienoto vērtību. Pašpietiekama un starptautiskā telpā konkurētspējīga novada vietējā ekonomika ir attīstāma sadarbībā ar citām Latgales reģiona pilsētām.

Rīcības virzieni:

- daudzpusīgs atbalsts novada tradicionālo un jaunu uzņēmējdarbības virzienu attīstībai;
- atbalsts darbvietu radīšanai novada teritorijā;
- esošās uzņēmējdarbības konkurētspējas stiprināšana;
- tūrisma potenciāla attīstība novada teritorijā.

Analizējot horizontālos un vertikālos attīstības virzienus, Krāslavas novada attīstības vīzijas sasniegšanai tiek definēti stratēģiskie mērķi (SM), ilgtermiņa prioritātes (IP), vidējā termiņa prioritātes (VTP) un rīcības virzieni (RV).

Ilgtermiņa prioritātes (IP)	Vidējā termiņa prioritātes (VTP)
IP1 Pieejami kvalitatīvi izglītības, kultūras, sporta, veselības, sociālie un publiskās pārvaldes pakalpojumi; nodrošinātas attīstības iespējas informācijas un pilsoniskajai sabiedrībai	VTP1 Kvalitatīvu pakalpojumu attīstība dažādām mērķa grupām mūsdienu prasībām atbilstošā infrastruktūrā, cilvēkresursu attīstība
IP2 Pieejama inženiertehniskā, infrastruktūra, kvalitatīvs dzīvojamais fonds, sakārtota un droša vide	VTP2 Tehniskās infrastruktūras un pakalpojumu kvalitātes attīstība
IP3 Radīta uzņēmējiem pievilcīga darbības vide	VTP3 Uzņēmējdarbības sekmēšana, cilvēkresursu attīstība

3.3. tabula. Ilgtermiņa un vidējā termiņa prioritātes

Vidējā termiņa prioritāte (VTP)	Rīcības virzieni (RV)	Uzdevumi (U)
VTP 1 Kvalitatīvu publisko pakalpojumu attīstība dažādām mērķa grupām mūsdienu prasībām atbilstošā infrastruktūrā	RV1.1. Kvalitatīvas dažādu līmeņa izglītības nodrošināšana vietējiem iedzīvotājiem	U 1.1.1. Optimizēt Krāslavas novada skolu tīklu, nodrošinot to kvalitāti un pieejamību
		U 1.1.2. Pilnveidot pirmsskolas izglītības kvalitāti un pieejamību, materiāli tehnisko bāzi un infrastruktūru
		U 1.1.3. Uzlabot vispārējās izglītības apmācību kvalitāti un pieejamību, modernizēt šo izglītības iestāžu infrastruktūru un materiāli tehnisko bāzi
		U 1.1.4. Veicināt interešu un profesionālās ievirzes izglītības apguvi un pieejamību visa mūža garumā, infrastruktūras attīstību, materiāli tehniskās bāzes attīstību
		U 1.1.5. Uzlabot profesionālās izglītības

		apmācību kvalitāti un pieejamību, modernizēt iestāžu infrastruktūru un materiāli tehnisko bāzi
		U.1.1.6. Veicināt mūžiglītību
		U 1.1.7. Atbalstīt pedagogiskā personāla kvalifikācijas paaugstināšanu un veicināt pedagogiskā personāla atjaunošanos
RV 1.2. Kvalitatīvu veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu pieejamība	U 1.2.1. Modernizēt veselības aprūpes un sociālo infrastruktūru, veicināt sabiedrības veselības uzlabošanos	
	U 1.2.2. Attīstīt novada sociālo pakalpojumu kvalitāti, pieejamību un dažādību, mazinot sociālo atstumtību	
	U.1.2.3. Sekmēt veselības veicināšanas un slimību profilakses aktivitātes	
RV 1.3. Kvalitatīvu kultūras, atpūtas un sporta pakalpojumu pieejamība	U 1.3.1. Sekmēt kultūras un atpūtas pakalpojumu dažādošanu un pieejamību	
	U 1.3.2. Veicināt piedāvājuma daudzveidību un pieejamību sporta jomā	
	U 1.3.3. Veikt kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu, atjaunošanu un infrastruktūras pielāgošanu	
	U 1.3.4. Veicināt novada iedzīvotāju iesaistīšanos un līdzatbildību kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā	
RV 1.4. Efektīva publiskā pārvalde, informācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstība, atbalsts jauniešiem	U 1.4.1. Pilnveidot kvalitātes vadības sistēmu pašvaldībā un pašvaldības pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem	
	U 1.4.2. Sekmēt iedzīvotāju un sabiedrisko organizāciju līdzdalību lēmumu pieņemšanā un projektu īstenošanā	
	U 1.4.3. Veicināt multikulturālo integrāciju	
	U 1.4.4. Veicināt informācijas sabiedrības un e-pakalpojumu attīstību	
	U 1.4.5 Atbalstīt jauniešu aktivitātes	

3.4. tabula. Stratēģiskā matrica VTP 1 īstenošanai

Vidējā termiņa prioritāte (VTP)	Rīcības virzieni (RV)	Uzdevumi (U)
VTP2 Tehniskās infrastruktūras un pakalpojumu	RV 2.1. Transporta infrastruktūras attīstība	U 2.1.1. Uzlabot un optimizēt satiksmes drošību
		U 2.1.2. Veikt ielu un ceļu rekonstrukciju

kvalitātes attīstība		U 2.1.3. Nodrošināt iedzīvotājiem nokļūšanu līdz novada centram
	RV 2.2. Komunālo pakalpojumu infrastruktūras kvalitātes uzlabošana	U 2.2.1 Uzlabot ūdenssaimniecības pakalpojumu kvalitāti
		U 2.2.2. Uzlabot siltumapgādes pakalpojumu kvalitāti
		U 2.2.3. Uzlabot atkritumu saimniecības pakalpojumu kvalitāti
		U 2.2.4. Uzlabot apgaismojuma sistēmu novadā
		U 2.2.5. Nodrošināt kapu un piemiņas vietu sakopšanu
		U 2.2.6. Sekmēt ģimenēm draudzīgas vides veidošanu
	RV 2.3. Novada dzīvojamā un publiskā fonda un teritoriju attīstība	U 2.3.1. Uzlabot dzīvojamā fonda un citu publisku ēku tehnisko stāvokli un sakārtot atbilstošu infrastruktūru
		U 2.3.2. Sekmēt sabiedrisko iestāžu un ēku pārbūvi un pielāgošanu
	RV 2.4. Dabas vērtību ilgtspējīga izmantošana, atpūtas teritoriju attīstība	U 2.4.1. Veikt dabas vērtību izpēti un popularizēšanu
		U 2.4.2. Sekmēt atjaunojamo enerģiju izmantošanu, uzlabot energoefektivitāti
		U 2.4.3. Izglītot sabiedrību vides jautājumos
		U 2.4.4. Veicināt ūdenskrātuvju ilgtspējīgu izmantošanu un zivju resursu atjaunošanu
		U 2.4.5. Sekmēt publisko zaļo un atpūtas zonu attīstību
	RV 2.5. Sabiedriskās drošības un kārtības nodrošināšana	U 2.5.1. Veikt izglītojošas un praktiskas aktivitātes sabiedrības drošības nodrošināšanai
		U 2.5.2. Veikt civilās aizsardzības pasākumus

3.5. tabula. Stratēģiskā matrica VTP 2 īstenošanai

Vidējā termiņa prioritāte (VTP)	Rīcības virzieni (RV)	Uzdevumi (U)
VTP 3 Uzņēmējdarbības sekmēšana	RV 3.1. Attīstīt cilvēkresursus uzņēmējdarbības jomā	U 3.1.1. Veicināt konkurētspējīgu speciālistu sagatavošanu darba tirgum
		U 3.1.2. Atbalstīt uzņēmējdarbības iniciatīvas, jaunu uzņēmumu veidošanu
		U 3.1.3. Sekmēt lauksaimniecības un

		mežsaimniecības produktu lielākas pievienotās vērtības radīšanu, lauku vides sakopšanu
		U 3.1.4. Izglītot tūrisma un ar to saistīto jomu uzņēmējus (viesu māju saimniekus, ēdinātājus, mājražotājus, amatniekus), veicināt jaunu kvalitatīvu tūrisma produktu attīstību un esošo kvalitātes uzlabošanu, attīstīt viesmīlības politiku
		U. 3.1.5. Veicināt uzņēmēju popularizēšanu, mārketingu un tīklošanos
	RV 3.2. Attīstīt pašvaldības infrastruktūru uzņēmēju vajadzībām	U 3.2.1. Veidot ražošanas uzņēmējdarbībai labvēlīgu vidi, t.sk. publisko infrastruktūru
		U 3.2.2. Uzlabot esošās publiskās tūrisma infrastruktūras kvalitāti, veicināt jaunas infrastruktūras attīstību

3.6. tabula. Stratēģiskā matrica VTP 3 īstenošana

4. Attīstības programmas saskaņotība un pēctecība

Krāslavas novada attīstības programma 2018.-2024. gadam tiek izstrādāta saskaņā ar nacionālajiem, reģionālajiem, Krāslavas novada un kaimiņu pašvaldību attīstības plānošanas dokumentiem: Nacionālo attīstības plānu 2014.-2020. gadam, Latgales attīstības stratēģiju 2030, Latgales attīstības programmu 2010.-2017.gadam, Latgales plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programmu 2010. – 2017. gadam, Krāslavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2030. gadam, Krāslavas novada pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem un citiem aktuāliem attīstības dokumentiem.

4.1. Atbilstība nacionālā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem

Nacionālais attīstības plāns 2014. – 2020.gadam¹ (turpmāk arī – NAP2020) ir valsts galvenais nacionāla līmeņa vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurā noteikts valsts vidēja termiņa redzējums, prioritātes un būtiskākie to rīcību virzieni (RV). NAP2020 izstrādāts saskaņā ar Latvija 2030 stratēģiju.

Nacionālais attīstības plāns nosaka lielākos valsts budžeta ieguldījumus Latvijas attīstībā un cilvēku dzīves kvalitātes uzlabošanā 7 gadu periodā. Tas ietver valsts attīstības prioritātes, mērķus un investīciju virzienus, kā arī plānotās reformas un politikas izmaiņas. Plāns līdzsvaro ieguldījumus jeb tēriņus un iespējas valstij un iedzīvotājiem “nopelnīt”. Plānu īsteno galvenokārt ar publiskiem resursiem, to atbalsta arī privātais un pašvaldību finansējums, kā arī ārvalstu finanšu palīdzība. Arī Eiropas Savienības fondu resursi ir ieguldījums Latvijas iedzīvotāju nākotnē, atbalstot un līdzfinansējot Nacionālā attīstības plāna (mērķu) īstenošanu.²

Vadmotīvs par Latviju 2020.gadā ir “Ekonomikas izrāviens – katra Latvijas iedzīvotāja un valsts labklājības pieaugumam!”. Lai sasniegtu vadmotīvu, tiek noteiktas trīs prioritātes: tautas saimniecības izaugsme, cilvēka drošumspēja un izaugsmi atbalstošas teritorijas. Katrai prioritātei tiek noteikti rīcības virzieni, to mērķi un rādītāji, lai noteiktu mērķu izpildīšanas pakāpi un novērtētu, cik atbilstoši un efektīvi tiek risinātas identificētās problēmas un novērsti šķēršļi.

Krāslavas novada attīstības programmas 2019. – 2025. gadam darbības laiks pārsniedz NAP2020 termiņu, līdz ar to šis plānošanas dokuments būtu saskaņojams ar nākamā termiņa Nacionālo attīstības plānu. Konceptuāli ir ņemti vērā izstrādes procesā esošā **NAP2027 - Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027.gadam** kodola priekšlikumi.

Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam	Krāslavas novada attīstības programma 2019.-2025.gadam
PRIORITĀTE „Tautas saimniecības izaugsme”	
RV „Augstražīga un eksportspējīga ražošana un starptautiski konkurētspējīgi pakalpojumi”	VTP3 Uzņēmējdarbības sekmēšana, cilvēkresursu attīstība RV 3.1. Attīstīt cilvēkresursus

¹ Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020.gadam, Pārresoru koordinācijas centrs. <http://www.pkc.gov.lv/lv/valsts-attistibas-planosana/nacionalais-attistibas-plans>

² Pārresoru koordinācijas centrs, <https://www.pkc.gov.lv/lv/nap2027>

	<p>uzņēmējdarbības jomā</p> <p>RV 3.2. Attīstīt pašvaldības infrastruktūru uzņēmēju vajadzībām</p>
RV „Izcila uzņēmējdarbības vide”	<p>VTP3 Uzņēmējdarbības sekmēšana, cilvēkresursu attīstība</p> <p>RV 3.1. Attīstīt cilvēkresursus uzņēmējdarbības jomā</p> <p>RV 3.2. Attīstīt pašvaldības infrastruktūru uzņēmēju vajadzībām VTP2 Tehniskās infrastruktūras un pakalpojumu</p> <p>RV 2.1. Transporta infrastruktūras attīstība</p>
RV „Attīstīta pētniecība, inovācija un augstākā izglītība”	<p>VTP1 Kvalitatīvu pakalpojumu attīstība dažādām mērķa grupām mūsdienu prasībām atbilstošā infrastruktūrā, cilvēkresursu attīstība</p> <p>RV 1.1. Kvalitatīvas dažādu līmeņa izglītības nodrošināšana vietējiem iedzīvotājiem</p>
RV „Energoefektivitāte un enerģijas ražošana”	<p>VTP2: Tehniskās infrastruktūras attīstība un pakalpojumu kvalitāte</p> <p>RV 2.3. Novada dzīvojamā un publiskā fonda un teritoriju attīstība</p>
PRIORITĀTE „Cilvēka drošumspēja”	
RV „Cienīgs darbs”	<p>VTP1 Kvalitatīvu pakalpojumu attīstība dažādām mērķa grupām mūsdienu prasībām atbilstošā infrastruktūrā, cilvēkresursu attīstība</p> <p>VTP3 Uzņēmējdarbības sekmēšana, cilvēkresursu attīstība</p> <p>RV 3.1. Attīstīt cilvēkresursus uzņēmējdarbības jomā</p> <p>RV 3.2. Attīstīt pašvaldības infrastruktūru uzņēmēju vajadzībām</p>
RV „Kompetenču attīstība”	<p>VTP1 Kvalitatīvu pakalpojumu attīstība dažādām mērķa grupām mūsdienu prasībām atbilstošā infrastruktūrā, cilvēkresursu attīstība</p> <p>RV1: Daudzveidīgas un kvalitatīvas izglītības pieejamība</p>
RV „Vesels un darbaspējīgs cilvēks”	<p>VTP1 Kvalitatīvu pakalpojumu attīstība</p>

	<p>dažādām mērķa grupām mūsdienu prasībām atbilstošā infrastruktūrā, cilvēkresursu attīstība</p> <p>RV 1.2. Kvalitatīvu veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu pieejamība</p>
RV „Stabili pamati tautas ataudzei”	<p>VTP1 Kvalitatīvu pakalpojumu attīstība dažādām mērķa grupām mūsdienu prasībām atbilstošā infrastruktūrā, cilvēkresursu attīstība</p> <p>RV 1.2. Kvalitatīvu veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu pieejamība</p> <p>RV 1.3. Kvalitatīvu kultūras, atpūtas un sporta pakalpojumu pieejamība</p>
RV „Cilvēku sadarbība, kultūra un pilsoniskā līdzdalība kā piederības”	<p>VTP1 Kvalitatīvu pakalpojumu attīstība dažādām mērķa grupām mūsdienu prasībām atbilstošā infrastruktūrā, cilvēkresursu attīstība</p> <p>RV 1.3. Kvalitatīvu kultūras, atpūtas un sporta pakalpojumu pieejamība</p> <p>RV 1.4. Efektīva publiskā pārvalde, informācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstība, atbalsts jauniešiem</p>
<i>PRIORITĀTE „Izaugsmi atbalstošas teritorijas”</i>	
RV „Ekonomiskās aktivitātes veicināšana reģionos – teritoriju potenciāla izmantošana”	<p>VTP3 Uzņēmējdarbības sekmēšana, cilvēkresursu attīstība</p> <p>RV 3.1. Attīstīt cilvēkresursus uzņēmējdarbības jomā</p> <p>RV 3.2. Attīstīt pašvaldības infrastruktūru uzņēmēju vajadzībām</p>
RV „Pakalpojumu pieejamība līdzvērtīgāku darba iespēju un dzīves apstākļu radīšanai”	<p>VTP1 Kvalitatīvu pakalpojumu attīstība dažādām mērķa grupām mūsdienu prasībām atbilstošā infrastruktūrā, cilvēkresursu attīstība</p> <p>VTP3 Uzņēmējdarbības sekmēšana, cilvēkresursu attīstība</p> <p>RV 3.1. Attīstīt cilvēkresursus uzņēmējdarbības jomā</p> <p>RV 3.2. Attīstīt pašvaldības infrastruktūru uzņēmēju vajadzībām</p>

RV „Dabas un kultūras kapitāla ilgtspējīga apsaimniekošana”	VTP2 Tehniskās infrastruktūras un pakalpojumu kvalitātes attīstība RV 2.4. Dabas vērtību ilgtspējīga izmantošana, atpūtas teritoriju attīstība
---	---

4.1.1. tabula. Krāslavas novada attīstības programmas 2019.-2025.gadam saskaņotība ar NAP 2020

4.2. Atbilstība reģionālā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem

Latgales stratēģija 2030 ir Latgales plānošanas reģiona ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka Latgales reģiona ilgtermiņa attīstības mērķus un prioritātes, vienlaikus iekļaujoties arī Latvijas un Eiropas Savienības ilgtermiņa attīstības politiskajās nostādnēs.³

Stratēģijā izvirzīts ilgtermiņa mērķis līdz 2030.gadam, saskaņā ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2030 - panākt straujāku reģiona ekonomisko attīstību, lai celtu cilvēku ienākumus, saglabātu un vairotu Latgales bagātīgo potenciālu un padarītu Latgali par pievilcīgu dzīves vidi arī nākamajām paaudzēm.

Latgales vīzija 2030.gadam ir „Gudrā Latgale”. Tā veidota, vērtējot līdzšinējās tendences, ģeopolitisko situāciju Austrumu pierobežas reģionā, pārtikas, energo un dabas resursu izmantošanas tendences, sabiedrības attīstības, biznesa, urbanizācijas, izglītības u.c. tendences Latvijā, Eiropā un plašākā kontekstā, kā arī izvērtējot nākotnes prognozes, Latgales reģiona stiprās un vājās puses, iespējas, draudus, iekļaujot reģiona vērtības un definējot reģiona nākotnes vēlamu situāciju, kas ir maksimāli reāla, tātad sasniedzama.

Latgales plānošanas reģiona vidēja termiņa attīstības redzējums ietverts **Latgales programmā 2010.–2019. gadam**⁴.

Latgales programmas sastāvs – darbības programmas, kurām atbilst arī Krāslavas novada uzstādījumi:

- 1) “Attīstības centru tīkls” – apakšprogramma – Krāslavas pilsēta;
- 2) “Latgale ID” – uzņēmējdarbības atbalstam;
- 3) “Fonds” – finanšu instrumentu programma;
- 4) “Zaļā enerģija” – atbalsts energoresursu taupošām un inovatīvām tehnoloģijām;
- 5) “Savienojumi” – transporta un sakaru infrastruktūra;
- 6) “Ezeri” – dabas ilgtspējīga izmantošana, komercializēšana un aizsardzība;
- 7) “Sociāli atbildīgā Latgale” – sociālā programma;
- 8) “Skola +” - lauku pakalpojumi un sociālie tīkli;
- 9) “Novadu programma” – programma novadu centru un lauku atbalstam;
- 10) “Latgales reģiona pievilcība” – Latgales veicināšanas (mārketinga) programma.

Latgales reģiona teritorijas plānojuma 2006. – 2026.gadam II daļu “Telpiskās attīstības perspektīva” Krāslavas pilsēta figurē kā reģiona nozīmes attīstības centrs un Indras ciems kā vietējās nozīmes attīstības centrs⁵.

³ Latgales stratēģija 2030, Latgales plānošanas reģions. <https://lpr.gov.lv/lv/padome-12f3/planosana/>

⁴ Latgales programma 2010-2019, Latgales plānošanas reģions. <https://lpr.gov.lv/lv/padome-12f3/planosana/>

⁵ Latgales reģiona teritorijas plānojums 2006.-2026.gadam, Latgales plānošanas reģions. <https://lpr.gov.lv/lv/padome-12f3/planosana/>

Sociālo pakalpojumu attīstīšanai ņemtas vērā arī Latgales plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības stratēģija 2010. – 2017.gadam, kā arī deinstitutionalizācijas plāns.

Krāslavas novada attīstības programma ņem vērā arī Eiroreģiona „Ezeru zeme” ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2014. - 2020. gadam uzstādījumus⁶.

4.3. Atbilstība vidēja termiņa pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem

Krāslavas novada attīstības programmas 2019.–2025.gadam izstrādē ievērota pēctecība, izmantoti līdz šim izstrādātie un politikas veidošanas procesā apstiprinātie Krāslavas novada pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumenti:

- Krāslavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam (noteikti novada teritorijas attīstības ilgtermiņa stratēģiskie uzstādījumi);
- Krāslavas novada teritorijas plānojums 2013.–2024.gadam (noteikta un attēlota novada telpiskā struktūra);
- Krāslavas novada attīstības programma 2012.–2018.gadam (noteikti novada teritorijas attīstības vidēja termiņa uzstādījumi).

4.2.1. Krāslavas novada pašvaldības attīstības dokumentu hierarhija

Jaunās programmas pamatā ir 2012.-2018.gada programmas iesākto projektu turpinājums, ņemot vērā arī to, ka ir jau paredzams, ka 2021.gadā, sakarā ar administratīvi teritoriālo reformu, tiks uzsākta jaunas programmas izstrāde.

Šobrīd no nozares dokumentiem spēkā ir tikai Krāslavas pils kompleksa Darbības stratēģija tūrisma kontekstā 2017. – 2025. gadam.

⁶ Eiroreģiona “Ezeru zeme” ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014. – 2020.gadam http://www.ezeruzeme.lv/wp-content/uploads/2015/01/LV_Strategy_of_ER_CoL_2020_SHORT.pdf

4.4. Atbilstība kaimiņu pašvaldību attīstības plānošanas dokumentiem

Izstrādājot Krāslavas novada attīstības programmu 2019.–2025.gadam, izvērtēti arī kaimiņu novadu pašvaldību vidējā termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumenti un stratēģiskie attīstības plāni.

Krāslavas novada kaimiņu novadi ir Dagdas, Daugavpils un Aglonas novadi, kuri tika informēti par attīstības programmas izstrādi, kā arī par attīstības programmas 1.redakcijas publisko apspriešanu.

Sakarā ar valstī plānojamo administratīvi teritoriālo reformu, plānota Krāslavas un Dagdas novadu apvienošana (šobrīd – sadarbības teritorija).

Dagdas novada pašvaldībā spēkā esošie attīstības dokumenti:

- Dagdas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030;
- Dagdas novada attīstības programma 2013.–2019.gadam;
- Dagdas novada teritorijas plānojums 2013.–2024.gadam.

Saskaņā ar Aglonas novada domes 2018. gada 21. maija vēstuli Nr.2-1.9/234, Aglonas novada pašvaldība ir atvērta novadu savstarpējai sadarbībai uzņēmējdarbības, tūrisma un pārrobežu sadarbības jomu veicināšanā, kā arī valsts un citu iestāžu sniegto pakalpojumu izmantošanā.

Aglonas novada pašvaldībā spēkā esošie attīstības dokumenti (uz 21.05.2018.):

- Aglonas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.–2030.gadam;
- Aglonas novada attīstības programma 2012.–2018.gadam;
- Aglonas novada teritorijas plānojums 2013.–2025.gadam.

2019. gadā ir izsludināta Aglonas novada attīstības programmas 2019. – 2025.gadam 1.redakcijas publiskā apspriešana. Plānotajā Administratīvi teritoriālās reformas piedāvājumā Aglonas novads ir iekļauts Preiļu novada sastāvā.

Saskaņā ar Daugavpils novada domes 2018.gada 16.maija vēstuli Nr.2.1-08/539, Aglonas Daugavpils pašvaldība lūdz, izstrādājot jaunu attīstības programmu Krāslavas novadam, pievērst uzmanību pašvaldību kopēju interešu teritorijām – reģionālas nozīmes tūrisma areāls, nozīmīgas aizsargājamās dabas teritorijas, starptautiskas, nacionālas un starprreģionālas nozīmes transporta saites u.c.

Daugavpils novada pašvaldībā spēkā esošie attīstības dokumenti (uz 16.05.2018.):

- Daugavpils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015. - 2030.gadam;
- Daugavpils novada attīstības programma 2012.–2018.gadam;
- Daugavpils novada teritorijas plānojums 2012.–2023.gadam.

Plānotajā Administratīvi teritoriālās reformas piedāvājumā Daugavpils novads ir pievienots Daugavpils pilsētai.

Kaimiņu baltkrievu pašvaldību attīstības dokumenti nav analizēti.